

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Tilsynsrapport

Kommunens arbeid for å sikre et trygt og godt skolemiljø

Vestby kommune og Vestby skole

Sammendrag

Statsforvalteren gjennomfører tilsyn med Vestby kommune. Temaet for tilsynet er kommunens arbeid for et trygt og godt skolemiljø (internkontroll og skolemiljø). Under dette temaet kontrollerer vi om kommunen gjennom sin internkontroll sikrer at skolen oppfyller undersøkelsesplikten i saker der det er mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø.¹

Det overordnede formålet med tilsynet er å kontrollere om kommunen oppfyller kravene i regelverket.

Statsforvalteren har i tilsynet funnet at Vestby kommune ikke har internkontroll som sikrer regeletterlevelse på områdene undersøkelsesplikt og dokumentasjonsplikt i skolemiljø saker.

Tilsynet viser at Vestby kommune gjennom våren 2022 har gjort et større arbeid med å utarbeide nye rutiner og prosedyrer for å sikre regeletterlevelse. De nye prosedyrene og rutinene baserer seg på en vurdering kommunen gjorde av at tidligere rutiner ikke var tilstrekkelige. Mange av kommunens nye rutiner innføres fra høsten 2022. Kommunen har gjort de ansatte kjent med at det er ny prosedyre for skolemiljø saker og alle ansatte kjenner til dette arbeidet.

Når det gjelder plikten til å undersøke, har vi kommet til at skolen undersøker saken snarest ved mistanke om og kjennskap til at en elev ikke har det trygt og godt på skolen. Vi har kommet til at skolen undersøker straks dersom det er mistanke om at en ansatt krenker en elev. Vi har videre konkludert med at skolen ikke gjør de undersøkelsene som med rimelighet kan forventes av den og at skolen ikke dokumenterer hva som blir gjort for å oppfylle undersøkelsesplikten.

Når det gjelder retten til å bli hørt, ser vi at skolen er opptatt av å ivareta elevene sin stemme i saker som berører dem.

Vestby kommune mottok en foreløpig tilsynsrapport og har uttalt seg innen fristen. På bakgrunn av kommunens uttalelse, har vi gjort noen endringer i rapporten. Vi fatter nå vedtak (denne rapporten) med pålegg om retting. Se nærmere om hva dette pålegget innebærer under rapportens punkt 3.1.

Kommunen har rettefrist til **15.06.2023**.

---

¹ Jf. opplæringsloven (oppl.) §§ 9 A-4 og 9 A-5, og kommuneloven § 25-1.

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	2
1 Innledning	4
1.1 Kort om Vestby kommune	4
1.2 Tema for tilsynet	4
1.3 Om gjennomføringen av tilsynet	4
2 Skolemiljø og internkontroll	5
2.1 Rettslige krav	5
2.2 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner	7
2.2.1 Er kommunens internkontroll tilpasset for å hindre eller forebygge brudd på undersøkelsesplikten og dokumentasjons-plikten?.....	7
2.2.2 Avdekker og følger kommunen opp med korrigerende tiltak for å hindre eller forebygge risikoen for at undersøkelsesplikten og dokumentasjons-plikten ikke blir oppfylt? 12	
2.2.3 Undersøker skolen saken så raskt som saken tilsier, dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø?.....	15
2.2.4 Undersøker skolen/skoleeier saken straks dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en elev blir krenket av en som arbeider på skolen?	16
2.2.5 Gjennomfører skolen/skoleeier de undersøkelser som ut fra en faglig standard med rimelighet kan forventes?	19
2.2.6 Dokumenterer skolen og skoleeier hva som blir gjort for å oppfylle undersøkelsesplikten?.....	22
3 Statsforvalterens reaksjoner	24
3.1 Pålegg om retting	24
3.2 Oppfølging av påleggene	24
4 Kommunen har rett til å klage	24
5 Dokumenter	26

1 Innledning

Statsforvalteren fører tilsyn med offentlige skoler.²

I tilsyn kontrollerer vi om kommunen oppfyller plikten til å ha internkontroll etter kommuneloven og at kommunen oppfyller opplæringsloven med forskrifter.

Dersom kommunen/skolen ikke følger regelverket, kan vi pålegge retting. Det er kommunen som har det overordnede ansvaret for at kravene i opplæringsloven blir overholdt.³ Vi gir derfor eventuelle pålegg i tilsynet til kommunen som har ansvaret for at skolen retter opp brudd på regelverket.

Våre tilsyn er offentlig myndighetsutøvelse, noe som innebærer at vi skal gjennomføre tilsynet i samsvar med reglene i forvaltningsretten og offentlighetsloven. I tilsynet behandler vi personopplysninger. Les mer om vår behandling av personopplysninger på www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/tilsyn/.

1.1 Kort om Vestby kommune

Vestby kommune har fem barneskoler og to ungdomsskoler. I følge GSI 2021 er det 2469 elever på skolene i Vestby kommune.

1.2 Tema for tilsynet

Tema for tilsynet er om kommunen gjennom sin internkontroll sikrer at skolen og skoleeier oppfyller plikten til å undersøke der det er mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, eller blir krenket av en som arbeider på skolen.⁴

Vi har ikke sett på hvordan kommunen oppfyller andre krav i regelverket.

Formålet med tilsynet er å kontrollere om kommunen oppfyller kravene i regelverket og slik bidrar til økt rettssikkerhet for elevene.

1.3 Om gjennomføringen av tilsynet

Statsforvalteren åpnet tilsyn med Vestby kommune i brev av 02.06.2022. Vi har undersøkt kommunens internkontroll og praksis knyttet til opplæringslovens bestemmelser om skolemiljø samtidig. For å kontrollere dette har vi undersøkt praksisen til Vestby kommune og Vestby skole.

Kommunen ble pålagt å svare i RefLex og levere dokumentasjon til oss. Vi har mottatt beskrivelser av egen praksis og dokumentasjon fra kommunen og skolen. Vi har også gjennomført intervjuer

---

² Jf. opplæringsloven (oppl.) § 14-1 første ledd, og kommuneloven kapittel 30.

³ Jf. oppl. § 13-10 første ledd.

⁴ Jf. oppl. §§ 9 A-4 og 9 A-5, og kommuneloven § 25-1.

med ansatte og ledere i skolen og SFO, samt ansatte og ledere i kommunen. Våre vurderinger og konklusjoner i denne rapporten er basert på opplysninger vi har fått fra denne informasjonen.

Vi sendte foreløpig tilsynsrapport til kommunen 19.12.2022. Kommunen har kommentert innholdet i den foreløpige rapporten innen fristen. Vi har behandlet kommentarene under hvert av de aktuelle temaene. Vi fatter nå vedtak gjennom denne rapporten, med pålegg om retting.

2 Skolemiljø og internkontroll

2.1 Rettslige krav

Alle elever i grunnskolen og i videregående opplæring har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring.⁵ Retten er individuell, og det er elevens subjektive opplevelse som avgjør om skolemiljøet er trygt og godt.

For å sikre retten til et trygt og godt skolemiljø, har skolen en aktivitetsplikt.⁶ Aktivitetsplikten inneholder fem delplikter som er plikten til å følge med, gripe inn, varsle, undersøke og sette inn tiltak. I dette tilsynet skal vi undersøke om kommunen gjennom sin internkontroll sikrer at skolen og skoleeier undersøker dersom de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, eller blir krenket av en som arbeider på skolen. Videre kontrollerer vi om kommunen sikrer at saken blir undersøkt ved mistanke om eller kjennskap til at det er en i skolens ledelse som står bak krenkelsen.

I tilsynet er det et gjennomgående tema om skolen og skoleeier har vurdert hensynet til barnets beste og sørget for at involverte elever blir hørt.

Skolen skal dokumentere hva som blir gjort for å oppfylle delpliktene i aktivitetsplikten. Dette er også et gjennomgående tema i tilsynet.

For at aktivitetsplikten skal være oppfylt, må skolen gjøre det som med rimelighet kan forventes gjennom hele saksforløpet.

Plikten til å undersøke saken

Skolen skal snarest undersøke saken ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø.⁷ Hvis saken gjelder krenkelse fra en som arbeider på skolen, skal undersøkelsene bli satt i verk straks. Hvem på skolen som skal undersøke saken på vegne av skolen, må skolen fastsette konkret.

Dersom det er en i ledelsen ved skolen som står bak krenkelsen, skal skoleeier sørge for at undersøkelsene blir satt i gang straks.⁸

Undersøkelsen skal ha som formål å få frem fakta om en situasjon, bakgrunnen for elevenes opplevelse og hvilke forhold i elevens omgivelser som påvirker hvordan eleven opplever skolemiljøet. Skolen skal gjøre de undersøkelsene som etter en faglig standard er rimelig å forvente

---

⁵ Jf. oppl. §§ 9 A-1 og 9 A-2.

⁶ Jf. oppl. §§ 9 A-4 og 9 A-5.

⁷ Jf. oppl. § 9 A-4 tredje ledd.

⁸ Jf. oppl. § 9 A-5.

i den enkelte saken. For å kunne sette inn egnede tiltak til barnets beste i en konkret situasjon, må skolen gjøre nødvendige undersøkelser.

Alle barn har rett til å bli hørt i saker som vedrører dem.⁹ Skolen og skoleeier må oppfylle elevenes rett til å bli hørt for å oppfylle undersøkelsesplikten.

Hvor raskt saken skal undersøkes, må vurderes opp mot hva som etter en faglig vurdering med rimelighet kan forventes. Her er hensynet til barnets beste et viktig moment. Når det er mistanke om eller kjennskap til at en som arbeider på skolen krenker en eller flere elever, stilles det særlig skjerpede krav til fremdrift i saken. Dette står i oppl. § 9 A-5. Skolen og skoleeier må undersøke effektivt og så raskt som mulig.

Kravet til internkontroll

Kommunen skal ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges.¹⁰ Kravet er et viktig element i kommunens ledelse og styring. Internkontrollen skal være systematisk og tilpasset virksomhetens størrelse, særpreg, aktiviteter og risikoforhold.¹¹ Kommunedirektøren har ansvar for at kravet til internkontroll blir oppfylt.

Kommunen skal gjennomføre risikovurderinger, og på bakgrunn av risikovurderingene tilpasse omfanget av internkontrollen til de områdene der risikoen og behovet er størst. Områder med stor risiko for regelverksbrudd vil ofte kreve bedre styring og kontroll gjennom flere tiltak, som for eksempel mer standardisering og tettere oppfølging, enn områder hvor det sjelden svikter.

Kommunen skal beskrive hovedoppgaver, mål og organisering, og gi oversikt over hvordan de har fordelt oppgaver og myndighet. Ut fra risikovurderingen skal kommunen vurdere hvilke rutiner og prosedyrer som er nødvendige, og i hvilken grad de skal være skriftlige. Kommunen skal gjøre rutinene kjent og tilgjengelige for de som trenger å vite om dem. Kommunen må jevnlig skaffe seg oversikt over områder med risiko for avvik og sette inn tiltak for å forebygge og hindre regelverksbrudd. Kommunen må ha klare rapporteringslinjer, vurdere hvilke områder de skal følge med på, og hvordan de skal innhente informasjon eller bli informert av skolen. Kommunen må håndtere avvik på en måte som sørger for at regelverksbrudd både blir rapportert og fulgt opp. Kommunen skal dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig. Dette må de avgjøre ut fra risikobildet og formålet med internkontrollen. Kommunen skal holde seg jevnlig orientert om tilstanden i skolen, evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll. Kravene som er beskrevet i dette avsnittet kommer frem av kommuneloven § 25-1 tredje ledd bokstavene a-e, og må ses i sammenheng med kommuneloven § 25-1 første og andre ledd.

I tilsynet undersøker vi om kommunens internkontroll er tilpasset for å kunne forebygge og hindre regelverksbrudd,¹² og hvordan ledelsen følger opp og kontrollerer arbeidet med skolemiljøet. Kommunen må kunne redegjøre for hvordan de oppfyller kravet til internkontroll.

---

⁹ Jf. Grunnloven § 104 og barne-konvensjonen art. 12, og oppl. § 9 A-4 femte ledd.

¹⁰ Jf. kommuneloven § 25-1 første ledd.

¹¹ Jf. kommuneloven § 25-1 andre ledd.

¹² Jf. kommuneloven § 25-1.

2.2 Våre observasjoner, vurderinger og konklusjoner

2.2.1 Er kommunens internkontroll tilpasset for å hindre eller forebygge brudd på undersøkelsesplikten og dokumentasjonsplikten?

Risikovurderinger er en sentral del av internkontrollbestemmelsen,^{13, 14} og skal blant annet være en del av grunnlaget for utformingen av internkontrollen. Kommunen skal vurdere sannsynligheten for at lover og forskrifter ikke følges, og hvilke konsekvenser dette i så fall kan få. Hensikten med risikovurderinger er å kunne tilpasse omfang og innretning på internkontrollen, og gjøre internkontrollarbeidet mer målrettet mot der risikoen og behovet er størst.¹⁵ Det stilles ikke formkrav til risikovurderingene, men vurderingene må gjennomføres på en systematisk måte.¹⁶

Kommunen må videre ha nødvendige rutiner og prosedyrer for å sikre regelverksetterlevelse.¹⁷ Disse må være basert på en konkret vurdering av blant annet risiko for avvik. Det er ikke et krav om at alle rutiner og prosedyrer skal være skriftlige, men skriftlighet vil ofte være nødvendig. Kommunen må gjøre rutine kjent og tilgjengelige for de som trenger å vite om dem.¹⁸

Kommunens organisering og internkontroll

Kommunen er organisert med rådmann som øverste administrativ leder. På oppvekstsiden er kommunen organisert med en resultatområdeleder. Av ansatte i kommunen brukes skolesjef om denne rollen, det er også brukt videre i denne rapporten. Det er ansatt faglige rådgivere i kommunen med ulike ansvarsområder. I denne rapporten er det rådgiver i barnehage og skolemiljø som omtales.

Våre observasjoner – Risikovurderinger

Skolesjefen svarer ja i RefLex på spørsmål om kommunen har tilpasset internkontrollen for å hindre og forebygge brudd på undersøkelsesplikten og dokumentasjonsplikten. Skolesjefen viser videre til kommunens nye internkontrollprosedyre (våren 2022). I intervjuet med skolesjefen kommer det fram at interkontrollprosedyren er laget for å sikre regeletterlevelse og at det er et overordnet system i kommunen. Videre sier skolesjefen at det gjenstår å sikre at det som står i prosedyren for internkontroll faktisk blir gjort. Dette skal følges opp i rektormøter og dialogmøter. Skolesjefen oppgir at internkontrollen skal sikres gjennom jevnlig oppfølging og evaluering.

Rektor svarer ja på samme spørsmålet i RefLex og viser til at rektorene rapporterer på skolemiljø saker hvert tertial. I svaret til rektor i RefLex fremkommer det også at kommunen har utarbeidet nye rutiner, maler og at det har vært spesielt fokus på den skjerpede aktivitetsplikten i et rektormøte.

¹³ Jf. kommuneloven § 25-1 andre ledd.

¹⁴ Jf. Kommunal- og moderniseringsdepartementet (2021), Internkontroll i kommunesektoren – Kravene i kommuneloven pkt. 2.3.3.

¹⁵ Jf. Kommunal- og moderniseringsdepartementet (2021), Internkontroll i kommunesektoren – Kravene i kommuneloven pkt. 2.3.3.

¹⁶ Jf. Prop.46 L (2017–2018) Kap. 30 Merknader til de enkelte bestemmelsene i lovforslaget - Kap. 25 Til § 25-1 Internkontroll i kommunen og fylkeskommunen.

¹⁷ Jf. kommuneloven § 25-1 tredje ledd bokstav b.

¹⁸ Jf. Prop.46 L (2017–2018) Kap. 30 Merknader til de enkelte bestemmelsene i lovforslaget - Kap. 25 Til § 25-1 Internkontroll i kommunen og fylkeskommunen.

På spørsmål om kommunen foretar risiko- og sårbarhetsanalyser når det gjelder skolemiljø, svarer skolesjefen i intervju at kommunen ikke gjør dette. Videre, svarer skolesjefen at kommunen har utviklet en ny internkontroll for å sikre dette arbeidet. Skolesjefen uttrykker også at kommunen anser arbeidet med internkontroll som pågående, og at kommunen må følge opp, sikre og evaluere den fortløpende. Rektor svarer at hun opplever at sannsynligheten for å avdekke lovbrudd er større nå enn før nye prosedyrer og internkontrolldokumentet var på plass våren 2022. Skoleeier viser videre til at kommunen har vurdert risikoen for brudd på regelverket som for høy i første del av 2022, og at den nye internkontrollen og prosedyren er laget med tanke på dette.

Videre, viser kommunen gjennom *Internkontroll skolemiljø vår 2022* til at kommunen benytter dialogmøter «for å få bedre innsikt i hver enkelt skole» hver tredje måned. I disse møtene jobber kommunen med analyse av elevundersøkelsen og konkret med skolemiljøet gjennom rapportering fra skolene. *Internkontroll skolemiljø vår 2022* stadfester også at «risikovurderingen som skal ligge til grunn for valg av tiltak, har blitt gjennomført i varierende grad» og at kommunen har prioritert arbeidet med å få satt den nye internkontrollen i system.

Statsforvalteren har ikke mottatt dokumentasjon som viser hvordan kommunen foretar risikovurderinger ut over at kommunen i sin nye internkontroll uttrykker at den ønsker å tydeliggjøre dette arbeidet.

Vi vil nå gå over til å se nærmere på de rutinene og prosedyrene Vestby kommune har på skolemiljøområdet. Dokumentasjonen kommunen har sendt inn, inneholder blant annet dokumentene *Elevenes skolemiljø og aktivitetsplikt* og dokumentet *Internkontroll skolemiljø vår 2022*. *Elevenes skolemiljø og aktivitetsplikt* er et dokument med oversikt over hvordan skoler/ansatte skal gå frem i skolemiljø saker. Samtlige ansatte og skoleeier omtaler dette dokumentet som «Prosedyren» i intervjuene. Dokumentet vil derfor i denne rapporten vises til under navnet «Prosedyren». Vestby kommune viser også til dokumentet *Årshjul rådgiver barnehage- og skolemiljø*. I tillegg til de kommunale rutinene har Vestby skole utviklet *Skjema for konklusjon etter undersøkelser*. I dokumentene fremgår det at skolene i Vestby kommune rapporterer til skoleeier tertialvis, og at det i denne rapporteringen nå (fra 2022) også skal rapporteres på skolemiljø saker.

Dokumentet *Internkontroll skolemiljø vår 2022* oppgir at *Prosedyren* skal sendes digitalt ut hver august med lesebekreftelse til alle ansatte, og at en felles prosedyre for arbeidet med skolemiljø saker er en viktig del av sikringsarbeidet i kommunen. Den felles utsendelsen av *Prosedyren* er ikke klar enda, men er noe skoleeier planlegger for at skal skje. Skoleeier oppgir videre at Vestby kommune sin rådgiver på barnehage- og skolemiljø området også virker som en sikring av arbeidet kommunen gjør i skolemiljø saker. Det fremgår av *Internkontroll skolemiljø vår 2022* at kommunen har utarbeidet felles maler for å sikre at skolene ivaretar sin dokumentasjonsplikt. Kommunen har også opprettet en egen kanal via Teams med ressurser, informasjon og opplæringsmaterieell samlet. Denne mappen er tilgjengelig for skoleeier og administrasjonen på den enkelte skole.

Våre vurderinger - Risikovurderinger

Statsforvalteren mener at kommunen innhenter noe informasjon som kan brukes for å gjøre risikovurderinger. Vi vurderer at kommunens felles prosedyre og maler kan gi oversikt over deler av skolens praksis. Skoleeier innhenter videre informasjon gjennom dialogmøter hver tredje

måned og tertialrapportering. Statsforvalteren vurderer at dette er egnede virkemidler for å skaffe informasjon om den enkelte skole sin praksis innenfor gjeldende område.

Vi vurderer videre at eksempelvis dialogmøtene kan være en del av kommunens risikovurderinger på skolemiljøområdet. I møtene utveksles informasjon om skolene sitt arbeid med skolemiljøet. Vi vurderer imidlertid at kommunen ikke i tilstrekkelig grad viser til *innholdet* i risikovurderingene den gjør. Eksempelvis viser ikke kommunen til hvilke vurderinger den har gjort før den laget de nye rutinene i 2022, men viser kun til *at* de nye rutinene er laget med bakgrunn i at kommunen selv har oppdaget at den ikke har gode nok rutiner på området. Dette gjelder eksempelvis det nye skjemaet Vestby kommune benytter for konklusjoner etter undersøkelser av en skolemiljøsak.

Videre har kommunen selv skrevet i *Internkontroll skolemiljø vår 2022* og gjennom intervjuet med skolesjefen at kommunen ikke gjør risikovurderinger på skolemiljøområdet. Statsforvalteren er enig i denne vurderingen.

På bakgrunn av dette vurderer vi derfor at kommunen ikke har gjort de nødvendige risikovurderingene for å kunne tilpasse omfang og innretning på internkontrollen. Vi vurderer derfor at disse vurderingene ikke oppfyller kommunelovens krav til systematisk arbeid med internkontroll.¹⁹ Skolemiljø er et risikoområde og risikovurderingene bør inneholde en vurdering av risikoen for at regelverket innenfor aktivitetsplikten ikke blir oppfylt.

Statsforvalteren finner det derfor ikke sannsynliggjort at skoleeier gjennomfører risikovurderinger og tilpasser omfanget av internkontrollen i stor nok grad for å målrette arbeidet der risikoen og behovet er størst.

Våre observasjoner - Rutiner og prosedyrer

Kommunen har, som tidligere beskrevet, i løpet av 2022 utviklet nye rutiner og prosedyrer for sitt arbeid på skolemiljøområdet. Kommunen viser, som tidligere nevnt, samlet sett til dokumentene *Internkontroll skolemiljø*, *Elevenes skolemiljø og aktivitetsplikt (Prosedyren)*, *Prosedyre skjerpet aktivitetsplikt skoleeier* og *Dokumentasjonskrav i forbindelse med aktivitetsplikten, jamfør opplæringsloven kapittel 9A*. I tillegg viser kommunen til *Skjema for konklusjon etter undersøkelser, jamfør opplæringslova § 9 A-4* og *Årshjul rådgiver barnehage- og skolemiljø*.

Dokumentet *Internkontroll skolemiljø* inneholder en beskrivelse av hvordan Vestby kommune gjennomfører internkontroll på skolemiljøområdet og omtaler rettsgrunnlaget for skolemiljøarbeid. Videre, viser dokumentet blant annet til at Vestby kommune har en rådgiver dedikert til arbeid for skolemiljø saker, at de har en plan for opplæring av nyansatte og at avvikssystemet i kommunen skal utvikles til å også omfatte skolemiljø saker. Som tidligere beskrevet, inneholder dokumentet også informasjon om at kommunen ikke gjør tilstrekkelige risikovurderinger på skolemiljøområdet.

Årshjul rådgiver barnehage- og skolemiljø er en oversikt over hvordan og når skolefaglig rådgiver skal følge opp arbeidet med trygt og godt skolemiljø. Dokumentet er inndelt i en månedlig oversikt over dette, og inneholder blant annet punkter for revidering av maler og evaluering av prosedyrer på

---

¹⁹ Jf. kommuneloven § 25-1 andre ledd

området. I tillegg inneholder dokumentet oversikt over rådgiverens øvrige arbeidsoppgaver gjennom året.

Kommunen sin prosedyre i arbeidet med skolemiljøsaker: *Elevenes skolemiljø og aktivitetsplikt* viser til en handlingssløyfe for arbeidet med skolemiljøsaker. Videre, viser den til hvordan skolene skal ivareta sin aktivitetsplikt, og felles skjemaer og maler for arbeidet med skolemiljø ligger som vedlegg i dokumentet. Om undersøkelser i skolemiljøsaker, stadfester Prosedyren at det er lav terskel for å undersøke i skolemiljøsakene og at formålet med undersøkelsene er å «innhente nok informasjon om situasjonen og hva som påvirker hvordan eleven opplever skolemiljøet». Prosedyren inneholder et eget punkt om «når» det skal undersøkes. Her er tidsangivelsen først gitt som «umiddelbart» når det kommer til når plikten til å undersøke trer i kraft. Etter dette, redegjør prosedyren for at skolen har fem dager på å trygge eleven og foresatte på at skolen har iverksatt undersøkelser. Når det gjelder undersøkelser i saker der skolen mistenker eller har kjennskap til at en ansatt krenker en elev, benytter prosedyren formuleringen «umiddelbart» om når undersøkelsene skal iverksettes. Prosedyren omhandler også elevenes rett til å bli hørt, dokumentasjon i skolemiljøsaker og ulike undersøkelsesmetoder.

Prosedyre skjerpet aktivitetsplikt skoleeier inneholder blant annet en beskrivelse av skoleeier sine plikter, de bakenforliggende rettslige kravene og en forklaring av undersøkelsesplikten i saker der kommunen har kjennskap til eller mistenker at en ansatt har krenket en elev²⁰. Dette dokumentet inneholder en handlingssløyfe for hvordan skoleeier skal oppfylle sine plikter i nevnte saker. Prosedyren stadfester at både eleven og den ansatte har rett til å bli hørt, at skoleeier skal ivareta sitt arbeidsrettslige ansvar og objektivitetskravet i krenkelsesbegrepet. Prosedyren inneholder ikke beskrivelser av andre undersøkelsesmetoder enn samtaler med involverte elev(er) og ansatte i sakene med skjerpet aktivitetsplikt.

Dokumentet *Dokumentasjonskrav i forbindelse med aktivitetsplikten, jamfør opplæringsloven kapittel 9A* er en kortfattet og skjematisk oversikt over hvordan skolene kan dokumentere de ulike delene av aktivitetsplikten. *Skjema for konklusjon etter undersøkelser, jamfør opplæringslova § 9 A-4* er et skjema kommunen nylig har utviklet. Skjemaet er utviklet etter at kommunen oppdaget et behov for å dokumentere undersøkelsene i saker der skolen konkluderer med at det ikke er nødvendig å iverksette tiltak i en aktivitetsplan.

I intervjuene med skoleeier fremkommer det at kommunen har utarbeidet de nye rutinene våren 2022 og at en viktig del av arbeidet med disse er god opplæring av de ansatte, og at dette gjennomføres på planleggingsdagene i august på alle skolene. Videre har skoleeier planlagt hvordan de skal fange opp nyansatte som tilsettes etter august, og ellers minne om rutinene gjennom skoleåret. Dette gjøres både via rådgiver barnehage- og skolemiljø og ved at skoleeier har bestemt at rutinene også skal gjennomgås i januar hvert år. Skolesjefen uttaler videre i sitt intervju at hun forutsetter at de ulike rutinene på skolemiljøområdet følges av kommunens ansatte.

Rektor svarer i intervjuet at skolen alltid undersøker skolemiljøsaker raskt, og at skolen avveier hvilke undersøkelsesmetoder den skal benytte ut ifra sakens karakter. Rektor viser til at hun ikke

---

²⁰ Jf. oppl. 9 A-5.

har erfaring med saker der skolen mistenker eller har kjennskap til at en ansatt krenker en elev, men uttrykker at hun vet at det finnes en rutine for dette.

De ansatte svarer i sine intervjuer at de undersøker sakene raskt, og at de har et felles system for å dokumentere undersøkelsene og øvrig oppfølging av aktivitetsplikten, i de enkelte skolemiljøsakene. Videre viser enkelte ansatte til at de gjennomfører flere typer undersøkelser, og at de avgjør hvilke undersøkelser som skal utføres etter innledende samtale med eleven og/eller foresatte. Samtlige ansatte svarer at de snakker med elevene i alle skolemiljø saker. Til slutt viser de ansatte gjennom intervjuene til at de ikke kjenner til rutiner for hvordan de skal agere i en sak der det er mistanke om at en ansatt krenker en elev, men flere resonnerer seg til at det vil være rektor som undersøker disse sakene.

Vestby skole har i forbindelse med dette tilsynet oversendt dokumentasjon som viser hvordan skolen har arbeidet med skolemiljø saker i tilsynsperioden. Elevdokumentasjonen viser at skolen i nesten samtlige saker har samtaler med elevene og/eller foresatte. Dette underbygges også i elevintervjuene vi har gjennomført i forbindelse med tilsynet. Elevdokumentasjonen viser videre at Vestby skole i svært liten grad bruker andre undersøkelsesmetoder i skolemiljø sakene, slik Prosedyren gir eksempler på. Vi viser til vurderingene under punkt 2.2.5 for en utdypning av undersøkelser i skolemiljø saker på Vestby skole og i Vestby kommune.

Våre vurderinger - Rutiner og prosedyrer

Statsforvalteren vurderer at skolen, ved de ansatte, kjenner til Prosedyren *Elevenes skolemiljø og aktivitetsplikt*. Det er også Statsforvalterens vurdering at de ansatte har fått opplæring i prosedyrens innhold og at det er en enhetlig forståelse av rutinene på skolen for undersøkelser i skolemiljø saker etter opplæringsloven § 9 A-4. Statsforvalteren vurderer at kommunens prosedyre for skjerpet aktivitetsplikt ikke er tilstrekkelig kjent for de ansatte i kommunen, og at rutinen heller ikke inneholder tilstrekkelig grad av rutinebeskrivelse for undersøkelser i disse sakene, utover samtaler med de involverte.²¹

Det kommer frem av dokumentasjonen tilsendt Statsforvalteren i dette tilsynet at rutinene for undersøkelser i skolemiljø saker ikke i tilstrekkelig grad følges i skolemiljø sakene. Statsforvalteren kan dermed ikke se at de nye rutinene er tilstrekkelig implementert til at kommunen oppfyller sine plikter på området.

Vi ser at det fremgår av kommunens dokument Dokumentasjonskrav i forbindelse med aktivitetsplikten, jamfør opplæringsloven kapittel 9A, hva som skal dokumenteres i skolemiljø saker. Dokumentasjonen vi har mottatt er lite konkret og Statsforvalteren kan i mange av elevsakene ikke se hvilke faglige vurderinger som er gjort og begrunnelsen for de faglige vurderingene. Det er etter vårt syn derfor ikke i samsvar med kravet til internkontroll og dokumentasjonsplikten, slik at kommunen i ettertid kan korrigere egen praksis hvis det viser seg at denne ikke er i samsvar med formålet om en faglig forsvarlig og hensiktsmessig praksis.

Etter vårt syn er ikke kommunens internkontroll tilpasset for å hindre eller forebygge brudd på dokumentasjonsplikten.

---

²¹ Jf. oppl. § 9 A-5.

Våre konklusjoner

Kommunens internkontroll er ikke tilpasset for å hindre eller forebygge brudd på undersøkelsesplikten og dokumentasjonsplikten.

2.2.2 Avdekker og følger kommunen opp med korrigerende tiltak for å hindre eller forebygge risikoen for at undersøkelsesplikten og dokumentasjonsplikten ikke blir oppfylt?

Internkontrollen skal sikre at avvik og risiko for avvik avdekkes.²² Kommunen må skaffe oversikt over områder hvor det er fare for manglende regelverksetterlevelse, og sette inn forebyggende og risikoreduserende tiltak for å hindre og forebygge regelverksbrudd. Hensikten er at allerede oppståtte feil skal korrigeres, at virksomheten skal lære av avvikene, og at det skal settes inn relevante tiltak for å hindre nye regelverksbrudd.^{23, 24}

Skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontrollen skal evalueres og ved behov forbedres.²⁵ Det er ikke satt noe lovkrav om tidsintervallene for hvor ofte dette skal gjøres. Utgangspunktet er imidlertid at forbedringer skal gjøres ved behov. For å kunne gjøre dette, må det gjennomføres en evaluering med jevne mellomrom.²⁶

Våre observasjoner - Avdekke avvik og risiko for avvik, og følge opp avvik og risiko for avvik ved hjelp av styringstiltak

Kommunen svarer ja og viser til to styringsdokumenter i Reflex, *Dokumentasjonskrav i forbindelse med aktivitetsplikten jmfør opplæringsloven kapittel 9 A*, som inneholder en detaljert oversikt over hva som skal dokumenteres under de ulike delpliktene. Det andre dokumentet de viser til er *Årshjul for rådgiver i barnehage og skolemiljø*. Rådgivers årshjul viser at kommunen følger opp status i alle 9 A saker på skolene fire ganger pr år. Kommunen utdyper i intervjuet at alle skoler må fylle ut et skjema over samtlige 9 A-saker skolen har til enhver tid. I tillegg skal skjemaet oppdateres slik at kommunen kan følge opp hvordan utviklingen har vært i den enkelte saken.

I kommunens dokument *Internkontroll Skolemiljø* er det beskrevet hvordan kommunens internkontroll skal avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik. Under kapittelet *Dialogen mellom skolekontoret og hver enkelt skole*, er det beskrevet hvilke arenaer skolekontoret skal sikre regeletterlevelse på den enkelte skole. Det står i prosedyren at det avholdes rektormøter hver tredje uke. Videre kommer det fram at i rektormøtene har kommunen anledning til å formidle, drøfte og oppdatere rektorene om saker som omhandler skolemiljø overordnet i kommunen. Det kommer også fram i intervjuene både hos kommunen og rektor at disse møtene blant annet brukes til gjennomgang av regelverk og kommunens rutiner. Dokumentasjonen vi har mottatt viser at kapittel 9 A ikke er et fast tema på møtene, men det har vært arbeidet med og gjennomgått nye rutiner både våren 2021 og høsten 2022.

²² Jf. kommuneloven § 25-1 tredje ledd bokstav c.

²³ Jf. Prop.46L (2017-2018) Kap. 30 Merknader til de enkelte bestemmelsene i lovforslaget - Kap. 25 Til § 25-1 Internkontroll i kommunen og fylkeskommunen.

²⁴ Jf. Kommunal- og moderniseringsdepartementet (2021), Internkontroll i kommunesektoren – Kravene i kommuneloven pkt. 2.4.4

²⁵ Jf. kommuneloven § 25-1 tredje ledd bokstav e.

²⁶ Kommunal- og moderniseringsdepartementet (2021), Internkontroll i kommunesektoren – Kravene i kommuneloven pkt. 2.4.6.

Videre kommer det fram i dokumentasjonen at skolene har dialogmøter med kommunen omtrent hver tredje måned. Dialogmøtene som avholdes om våren er avsatt til å omhandle skolenes egne internkontroller som en del av kommunens sikringsarbeid for regeletterlevelse. I disse møtene blir det blant annet gjennomgått resultater fra elevundersøkelsen samt at skolene får konkrete tilbakemeldinger på hvordan de sikrer regeletterlevelse. Videre i dokumentet er det beskrevet at dialogmøtene gir kommunen en presentasjon av og innsikt i skolens praksis, samt at det er et tiltak for å sikre regeletterlevelse og følge opp dersom det er behov. Vi har mottatt sakslister og presentasjoner fra dialogmøtene som viser dette. I intervjuene trekker også rektor og kommunen fram den nevnte tertialrapporteringen som også skal bidra til å avdekke avvik. Skolene skal rapportere hvor mange aktive og inaktive 9 A-saker skolen har, og disse skal oversendes arkivsystemet. Dette kommer i tillegg til at alle skolene fyller ut eget skjema, *Registrering av 9 A saker*, som en del av den lokale internkontrollen.

Det er beskrevet i kommunens eget dokument for internkontroll at skolene i kommunen fikk opplæring i kommunens nye avviks- og kvalitetssystem i forbindelse med avviksregistrering og -håndtering, våren 2022. Kommunen bruker Compilo, KXS, som sitt avvikssystem. Det kommer frem i intervjuene både i kommunen og på skolen at alle ansatte har fått opplæring i dette systemet. KXS ligger også lett tilgjengelig som egen app på ansattes pc'er. Fram til nå er ikke avvikssystemet blitt benyttet i skolemiljøsaker, men det vil på sikt i større grad være tilpasset avvik i forbindelse med opplæringslovens kapittel 9 A og aktivitetsplikten.

I intervjuer fremkommer det at kommunen ikke opplevde å ha et godt nok system for at internkontrollen ble dokumentert i den formen og det omfanget som er nødvendig på skolemiljøområdet. Kommunen viser til at den derfor satte i gang arbeidet med å blant annet å lage nye overordnede rutiner og et system for hvordan kommunen skal følge opp skolene, våren 2022. Disse blir implementert høsten 2022.

Våre vurderinger - Avdekke avvik og risiko for avvik, og følge opp avvik og risiko for avvik ved hjelp av styringstiltak

Statsforvalteren ser at kommunen innhenter informasjon for å avdekke om undersøkelses- og dokumentasjonsplikten er oppfylt. Dette gjøres blant annet gjennom rektormøter, dialogmøter, tertialrapportering, elevundersøkelsen og gjennom kommunens involvering i enkeltsaker det varsles om. Dokumentasjonen viser at skolemiljø er fast agenda på vårens rektormøter som gjennomføres hver tredje uke, samt i dialogmøtene skolen har med kommunen fire ganger i året. Skolene er også pålagt å registrere alle 9 A -saker, aktive og inaktive. Årshjulet til rådgiver viser at oppfølgingen av skolemiljøsakene som skolene har registrert skal følges opp fire ganger i året. Årshjulet er nytt og tas i bruk første gang høsten 2022, det foreligger derfor ingen dokumentasjon eller erfaringer om dette er med på å avdekke avvik eller risiko for avvik.

Kommunens rutiner er utarbeidet gjennom våren 2022 og noe er igangsatt fra skolestart 2022. Det kommer fram av dokumentasjonen at dette er starten på et systematisk og kontinuerlig arbeid for å sikre regeletterlevelse for et trygt og godt skolemiljø. Videre står det at risikovurderingen som skal ligge til grunn for valg av tiltak, har blitt gjennomført i varierende grad og at behovet for å få satt internkontrollen i et system i kommunen, har vært et prioritert arbeid.

Statsforvalteren merker seg at kommunen selv uttaler at de ikke gjennomfører risiko- og sårbarhetsanalyser eller at disse har blitt gjennomført i varierende grad. Dette vurderer vi har sammenheng med at rutinene er nye og at det ikke er en etablert praksis. Statsforvalteren er enig i kommunen sin vurdering. Det er vårt inntrykk at kommunen nå har utviklet en fast fremgangsmåte for å følge opp skolene og at dette er igangsatt høsten 2022.

Det er vårt inntrykk basert på dokumentasjonen og intervjuene at informasjonen som har vært innhentet fra skolene per i dag ikke har blitt sammenstilt og dannet grunnlag for å vurdere hvor risikoen for avvik i form av regelverksbrudd er størst.

På bakgrunn av den informasjonen kommunen innhenter eller mottar om skolenes praksis, må kommunen vurdere om regelverksbrudd eller risiko for regelverksbrudd gjør det nødvendig å sette inn tiltak for å sikre regelverksetterlevelse. Tiltak skal sikre at skolens praksis blir i henhold til regelverket.

Vi ser at kommunen følger opp regelverksbrudd ved å veilede den enkelte skole. Det er også vist til at det tidligere er igangsatt kompetanseheving etter kommunens initiativ. Dette er imidlertid ikke dokumentert nærmere. Som vist til ovenfor arbeider kommunen også med å tilpasse deres avvikssystem, KXS, slik at også regelverksetterlevelse på skolemiljøområdet blir omfattet av systemet. Vi vurderer at kommunen har iverksatt flere tiltak gjennom faste møtepunkter med rektorene på de ulike skolene, gjennom dialogmøter, ved tertialrapportering, ved skjema for aktive og inaktive 9 A-saker og ved å ha fastsatt rutiner for aktivitetsplikten som gjelder skolene, men flere av disse rutinene er nye og ikke etablert enda. De oppfyller derfor ikke kravet her.

Statsforvalteren viser til vurderingen vår ovenfor, hvor vi slår fast at kommunen per i dag ikke har innhentet nok informasjon om regelverksetterlevelsen på aktivitetsplikten fra skolene, og at de dermed ikke har vurdert risikoen for brudd på regelverket når det kommer til undersøkelsesplikten. Som konsekvens av at det ikke innhentes nok informasjon om skolens regelverksetterlevelse, blir det vanskelig for kommunen både å vurdere risiko for brudd på regelverket, og hvor det eventuelt er nødvendig å sette inn tiltak for å forebygge eller rette opp.

På denne bakgrunn vurderer vi at kommunen ikke avdekker avvik, følger opp avvik og risiko for avvik ved hjelp av styringstiltak.

Våre observasjoner - Evaluere og ved behov forbedre prosedyrer og andre tiltak i internkontrollen

Det kommer frem i intervjuene at kommunen evaluerte sine tidligere prosedyrer i forbindelse med at det skulle åpnes tilsyn med kommunens internkontroll. Gjennom evalueringen så kommunen et behov for å utarbeide nye rutiner og prosedyrer og disse ble utviklet våren 2022. Vi har ikke mottatt nærmere informasjon om evalueringen kommunen gjorde i forkant av utarbeidelsen av de nye rutinene.

Kommunen hadde oppstart på noen av de nye tiltakene våren 2022 iverksatt, mens øvrige tiltak hadde oppstart høsten 2022.

Våre vurderinger - Evaluere og ved behov forbedre prosedyrer og andre tiltak i internkontrollen

Det er vårt inntrykk at kommunen har utarbeidet rutiner som skal evalueres jevnlig. Ettersom rutinene er nye og akkurat tatt i bruk er dette ikke gjennomført så langt. Kommunen kan derfor ikke være sikker på om tiltakene har ønsket effekt og at de fører til økt regelverksetterlevelse på undersøkelsesplikten og dokumentasjonsplikten til skolen.

Kommunens tilbakemelding på foreløpig rapport – Statsforvalterens vurderinger

Skoleeier skriver i sin tilbakemelding at de i løpet av 2022 fikk et nytt avvikssystem, KSX. Da tilsynet ble gjennomført var dette systemet ikke tilrettelagt for å ta imot avvik på manglende regeletterlevelse på elevenes skolemiljø. Det er nå mulig å melde avvik på manglende regeletterlevelse.

Statsforvalteren opprettholder sin konklusjon ettersom systemet for å ta imot avvik ble etablert etter tilsynsperioden. Arbeidet som er gjort kan være med på å oppfylle pålegg om retting på dette området og vil bli tatt med i den senere vurderingen av dette.

Våre konklusjoner

Kommunen avdekker og følger ikke opp med korrigerende tiltak for å hindre eller forebygge risikoen for at undersøkelsesplikten og dokumentasjonsplikten ikke blir oppfylt.

2.2.3 Undersøker skolen saken så raskt som saken tilsier, dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø?

Ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, skal skolen snarest undersøke saken.²⁷ Hvor raskt saken skal undersøkes, må vurderes opp mot hva som etter en faglig standard med rimelighet kan forventes.²⁸ Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i denne vurderingen.

Våre observasjoner

Rektor svarer i Reflex at de ansatte raskt varsler skoleledelsen ved mistanke eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Rektor forteller at når hun blir varslet er det ofte allerede laget en plan for hvordan de vil begynne å undersøke saken. Planen avklares med skoleleder før arbeidet settes i gang. Underveis i undersøkelsene holdes skoleleder informert om det som kommer fram slik at det kan avtales videre undersøkelser. Øvrige ansatte har svart «ja» i Reflex til at de undersøker straks, det utdypes også i noen av besvarelsene at de følger kommunens rutiner.

I kommunens prosedyre, i delen som heter *Undersøkelsesplikten* er det skrevet at skolen skal reagere umiddelbart og undersøke alle saker hvor det er mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har det trygt og godt på skolen. Videre står det skrevet at plikten til å undersøke har like lav terskel som plikten til å varsle, og at undersøkelsesplikten trer i kraft umiddelbart. I intervjuene

---

²⁷ Jf. oppl. § 9 A–4 tredje ledd.

²⁸ Jf. Prop.57 L (2016–2017) punkt 5.5.5.

kommer det fram at undersøkelsene som regel starter samme dag eller dagen etter, med samtale med elever og foresatte.

I intervjuene med skoleeier kommer det fram at kommunen ber rektor undersøke straks dersom den får varsler om alvorlige saker. Skoleeier vil videre følge opp skolen i samtaler og møter.

Fra elevdokumentasjonen kommer det frem at skolen undersøker raskt i de aller fleste sakene. I noen få saker er det imidlertid ut fra dokumentasjonen vanskelig å se når undersøkelsene kom i gang da disse ikke er datofestet i oppsummeringen og det ikke foreligger informasjon fra referater, logger eller annen dokumentasjon.

Våre vurderinger

Statsforvalteren vurderer at kommunen har utarbeidet skriftlige prosedyrer for hvor raskt det skal undersøkes i skolemiljøsaker der det er mistanke om eller kjennskap til at en ansatt står bak krenkelser av en eller flere elever. Det er vårt inntrykk at rektor, skolens ledelse og øvrige ansatte kjenner til at kommunen har utarbeidet en prosedyre, men at de er ikke godt nok kjent med innholdet i rutinen. Statsforvalteren har ikke mottatt dokumentasjon i elevsaker som belyser dette.

Basert på opplysningene vi har mottatt er det etter vår vurdering ikke sannsynliggjort at alle ansatte kjenner til når undersøkelsene skal starte dersom det er varslet om at en elev er krenket av en ansatt.

Vår konklusjon

Skolen undersøker saken så raskt som saken tilsier, dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø.

2.2.4 Undersøker skolen/skoleeier saken straks dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en elev blir krenket av en som arbeider på skolen?

Ved mistanke om eller kjennskap til at en som arbeider på skolen krenker en elev, skal undersøkelser settes i verk straks.²⁹ Også her skal barnets beste være et grunnleggende hensyn.

Våre observasjoner

Rektor, ledere og ansatte har svart «ja» på spørsmål i RefLex om skolen/skoleeier gjør undersøkelser som ut fra en faglig standard med rimelighet kan forventes.

Som tidligere beskrevet har Vestby kommune i løpet av 2022 utarbeidet nye rutiner for undersøkelser i skolemiljøsaker. Kommunen har utarbeidet dokumentet *Elevenes skolemiljø og aktivitetsplikt (Prosedyren)* og dokumentet *Internkontroll skolemiljø vår 2022*. I tillegg har Vestby skole utviklet *Skjema for konklusjon etter undersøkelser*. *Elevenes skolemiljø og aktivitetsplikt* beskriver generelt aktivitetsplikten og de fem ulike delene av den. Videre viser dokumentet til en handlingssløyfe som omtaler hvordan skolen skal handle dersom den har mistanke eller kjennskap til at en elev ikke har det trygt og godt. Skolen skal etter denne først vurdere om det pågår akutte handlinger som må gripes inn i. Deretter skal den ansatte varsle rektor, opprette sak og begynne

---

²⁹ Jf. oppl. § 9 A-5.

undersøkelser av saken. Når det gjelder punktet om undersøkelser, viser dokumentet til at skolen skal snakke med eleven og ha tett dialog med hjemmet.

Skoleeier har i *Prosedyren* videre beskrevet hvordan skolen skal undersøke sakene, og viser til samtaler med eleven og foresatte, observasjoner, trivselsundersøkelser og sosiogrammer. *Elevenes skolemiljø og aktivitetsplikt* viser videre til formålet med undersøkelsene, kommunen sin rådgiver og hennes rolle, samt at det i noen saker kan være aktuelt for skolene å undersøke forhold utenfor skolen eller tilbake i tid.

Kommunen viser til dokumenter som omhandler varslingsplikten, årshjul for rådgiver, dokumentasjonskrav og internkontroll på området. Ingen av disse dokumentene har en utfyllende beskrivelse av undersøkelsesplikten.

Skoleeier har utarbeidet dokumentet *Prosedyre skjerpert aktivitetsplikt skoleeier*. I dette dokumentet har kommunen først beskrevet de rettslige kravene som ligger til denne typen saker. Kommunen har, som tidligere nevnt, deretter opprettet en tilsvarende «handlingssløyfe» for hvordan skoleeier skal agere ved mistanke om eller kjennskap til at ansatte krenker elever. Handlingssløyfen beskriver at skoleeier skal undersøke saken, men utdypet ikke hvordan. Lenger nede i dokumentet er det en underoverskrift kalt «undersøkelsesplikten og retten til at alle involverte blir hørt». I denne delen av dokumentet blir det stadfestet at alle involverte elever skal høres, og videre har skoleeier med regelverkstolkninger fra Utdanningsdirektoratet om temaet. Skoleeier presiserer i dokumentet at den ansattes versjon skal «vektlegges på lik linje som elevens versjon. Det er ikke elevens subjektive oppfatning alene som avgjør om en lærer eller annen ansatt har opptrådt krenkende». Dokumentet beskriver ikke hvordan sakene skal undersøkes, med unntak av samtaler med de involverte og objektivitetskravet til krenkelsesbegrepet. Skoleeier har videre beskrevet de samme rutinene for undersøkelser i § 9 A-5 saker i *Prosedyren*, med unntak av at det er laget en separat handlingssløyfe for skolen sin håndtering av slike saker.

I intervjuene kom det frem at de ansatte er kjent med at de skal undersøke elevsaker. Noen av de ansatte oppgir at de undersøker saker gjennom observasjoner og tidvis ved å kartlegge elevrelasjoner i en klasse eller på trinn. I tillegg oppgir samtlige ansatte at de snakker med elevene som opplever å ikke ha det trygt og godt, og ofte deres foreldre eller de andre involverte elevene.

Rektor oppgir i intervjuet at skolen benytter samtaler som undersøkelsesmetode, og at det ofte er dette som er første undersøkelse i skolemiljøsakene. Videre, forteller rektor at skolen er svært opptatt av retten til å bli hørt og at retten alltid ivaretas på skolen. I tillegg, redegjør rektor for at skolen benytter trivselsundersøkelser, logg, sosiogrammer og observasjoner ved behov. I tillegg brukes et tett foreldresamarbeid når elever opplever å ikke ha det trygt og godt på skolen. Rektor redegjør videre for at hun ikke har behandlet en sak der elever har opplevd seg krenket av ansatte, men resonnerer seg frem til hvordan begge parter skal høres og rektor sitt ansvar i dette arbeidet. Rektor viser også til at det finnes kommunale rutiner for slike saker.

Skolesjefen svarer i intervju at skolemiljøsakene må håndteres raskt, og at undersøkelser ofte innebærer samtaler med både elever og foresatte. Videre, viser skolesjefen til at kommunen har utarbeidet en handlingssløyfe i prosedyren for skolemiljø saker og at det forventes at denne følges av skolene.

De fleste av elevene Statsforvalteren har intervjuet forteller at en eller flere voksne på skolen snakket med dem da de opplevde å ikke ha det trygt og godt på skolen. Videre, forteller noen av elevene at de voksne på skolen ikke ville høre på dem og at det var vanskelig for elevene å snakke med de voksne på skolen. Til slutt oppgir samtlige av elevene at sakene ble undersøkt ved hjelp av samtaler, og at de ikke vet om skolen undersøkte sakene på andre måter.

Statsforvalteren har i forbindelse med dette tilsynet fått oversendt skolemiljø saker fra skolen. Det går frem av denne dokumentasjonen at skolen som hovedregel har hatt samtaler med involverte elever, og ofte møter og/eller samtaler med elevene sine foresatte. I noen av sakene kan skolen vise til observasjoner. I flertallet av skolemiljø sakene har skolen benyttet samtaler som eneste undersøkelsesmetode.

Våre vurderinger

Statsforvalteren ser at skoleeier har laget en prosedyre som omhandler aktivitetsplikten. Det er vår vurdering at denne prosedyren inneholder de sentrale momentene i aktivitetsplikten, og at den videre beskriver gode undersøkelsesmetoder i skolemiljø saker etter opplæringsloven § 9 A-4. Det er imidlertid vår vurdering at hverken denne prosedyren, kommunens internkontroll eller kommunens prosedyre ved mistanke om eller kjennskap til at en ansatt krenker en elev er tilstrekkelig når det gjelder undersøkelser etter opplæringsloven § 9 A-5. Kommunen må ha rutiner som innebærer bredere undersøkelser, enn samtaler med den ansatte og eleven/foresatte.

Statsforvalteren ser i elevdokumentasjonen at en praksis som benytter flere ulike undersøkelsesmetoder, utover samtaler med elever/foresatte, ikke er etablert. Dette kommer også frem i intervjuene av elever og skolesjef. Rektor viser i sitt intervju til at skolen vurderer hvilke undersøkelsesmetoder det er behov for, utover samtaler, i hvert enkelt tilfelle. En slik praksis vil kunne være god nok, men må underbygges av at skolen i flere tilfeller undersøker skolemiljø sakene bredere enn det som dokumenteres per i dag.

Videre, vurderer vi at den nye prosedyren for skolemiljø saker ikke er tilstrekkelig implementert i kommunens arbeid på nåværende tidspunkt. Dette fører igjen til at kommunen per i dag ikke kan vise til at nødvendige undersøkelser gjennomføres i praksis. Statsforvalteren vurderer til slutt at hverken skolesjef, rektor eller øvrige ansatte i tilstrekkelig grad kjenner til undersøkelsesmetoder i saker der det er mistanke om eller kjennskap til at en ansatt har krenket en elev.

Statsforvalteren vurderer på bakgrunn av funnene at skolen og skoleeier ikke gjennomfører undersøkelser som med rimelighet kan forventes i skolemiljø saker. Videre vurderer vi at skolen ikke benytter ulike undersøkelsesmetoder som kan få frem bakgrunnen for elevens opplevelse og hvilke faktorer som påvirker denne.

Kommunens tilbakemelding på foreløpig rapport – Statsforvalterens vurderinger

I sin tilbakemelding skriver kommunen at de ikke har hatt noen saker der en ansatt har krenket en elev og at konklusjonen oppleves som urimelig. Videre kommer det fram at skoleeier har utarbeidet skriftlige prosedyrer for håndtering av § 9 A-5 saker og det har vært gjennomført opplæring i personalet.

Statsforvalteren vurderer at gjennom informasjonen som ble mottatt i sluttmøte 05.01.2023 og i redegjørelsen fra skoleeier er det sannsynliggjort at prosedyrene for § 9 A-5 er gjort kjent og er implementert. Vi endrer derfor vår konklusjon.

Våre konklusjoner

Skolen og skoleeier undersøker saken straks dersom det er mistanke om eller kjennskap til at en elev blir krenket av en som arbeider på skolen

2.2.5 Gjennomfører skolen/skoleeier de undersøkelser som ut fra en faglig standard med rimelighet kan forventes?

Når undersøkelsesplikten utløses, skal skolen/skoleeier gjennomføre nødvendige undersøkelser. Dette innebærer å sørge for at det innhentes nok informasjon til å avdekke hva som har skjedd, og om én eller flere elever opplever at skolemiljøet ikke er trygt og godt. Undersøkelsene må ha som formål å få frem fakta om situasjonen, bakgrunnen for elevens opplevelse og hvilke forhold i elevens omgivelser som påvirker hvordan de opplever skolemiljøet.³⁰ Skolen og skoleeier må sørge for at involverte elever blir hørt.³¹

Våre observasjoner

Rektor, ledere og ansatte har svart «ja» på spørsmål i RefLex om skolen/skoleeier gjør undersøkelser som ut fra en faglig standard med rimelighet kan forventes.

Som tidligere beskrevet har Vestby kommune i løpet av 2022 utarbeidet nye rutiner for undersøkelser i skolemiljø saker. Kommunen har utarbeidet dokumentet *Elevenes skolemiljø og aktivitetsplikt (Prosedyren)* og dokumentet *Internkontroll skolemiljø vår 2022*. I tillegg har Vestby skole utviklet *Skjema for konklusjon etter undersøkelser*. *Elevenes skolemiljø og aktivitetsplikt* beskriver generelt aktivitetsplikten og de fem ulike delene av den. Videre viser dokumentet til en handlingssløyfe som omtaler hvordan skolen skal handle dersom den har mistanke eller kjennskap til at en elev ikke har det trygt og godt. Skolen skal etter denne først vurdere om det pågår akutte handlinger som må gripes inn i. Deretter skal den ansatte varsle rektor, opprette sak og begynne undersøkelser av saken. Når det gjelder punktet om undersøkelser, viser dokumentet til at skolen skal snakke med eleven og ha tett dialog med hjemmet.

Skoleeier har i *Prosedyren* videre beskrevet hvordan skolen skal undersøke sakene, og viser til samtaler med eleven og foresatte, observasjoner, trivselsundersøkelser og sosiogrammer. *Elevenes skolemiljø og aktivitetsplikt* viser videre til formålet med undersøkelsene, kommunen sin rådgiver og hennes rolle, samt at det i noen saker kan være aktuelt for skolene å undersøke forhold utenfor skolen eller tilbake i tid.

Kommunen viser til dokumenter som omhandler varslingsplikten, årshjul for rådgiver, dokumentasjonskrav og internkontroll på området. Ingen av disse dokumentene har en utfyllende beskrivelse av undersøkelsesplikten.

³⁰ Jf. Prop.57 L (2016–2017) punkt 5.5.2.4

³¹ Jf. oppl. § 9 A–4 femte ledd.

Skoleeier har utarbeidet dokumentet *Prosedyre skjerpet aktivitetsplikt skoleeier*. I dette dokumentet har kommunen først beskrevet de rettslige kravene som ligger til denne typen saker. Kommunen har, som tidligere nevnt, deretter opprettet en tilsvarende «handlingsløyfe» for hvordan skoleeier skal agere ved mistanke om eller kjennskap til at ansatte krenker elever. Handlingsløyfen beskriver at skoleeier skal undersøke saken, men utdyper ikke hvordan. Lenger nede i dokumentet er det en underoverskrift kalt «undersøkelsesplikten og retten til at alle involverte blir hørt». I denne delen av dokumentet blir det stadfestet at alle involverte elever skal høres, og videre har skoleeier med regelverkstolkninger fra Utdanningsdirektoratet om temaet. Skoleeier presiserer i dokumentet at den ansattes versjon skal «vektlegges på lik linje som elevens versjon. Det er ikke elevens subjektive oppfatning alene som avgjør om en lærer eller annen ansatt har opptrådt krenkende». Dokumentet beskriver ikke hvordan sakene skal undersøkes, med unntak av samtaler med de involverte og objektivitetskravet til krenkelsesbegrepet. Skoleeier har videre beskrevet de samme rutinene for undersøkelser i § 9 A-5 saker i *Prosedyren*, med unntak av at det er laget en separat handlingsløyfe for skolen sin håndtering av slike saker.

I intervjuene kom det frem at de ansatte er kjent med at de skal undersøke elevsaker. Noen av de ansatte oppgir at de undersøker saker gjennom observasjoner og tidvis ved å kartlegge elevrelasjoner i en klasse eller på trinn. I tillegg oppgir samtlige ansatte at de snakker med elevene som opplever å ikke ha det trygt og godt, og ofte deres foreldre eller de andre involverte elevene.

Rektor oppgir i intervjuet at skolen benytter samtaler som undersøkelsesmetode, og at det ofte er dette som er første undersøkelse i skolemiljøsakene. Videre, forteller rektor at skolen er svært opptatt av retten til å bli hørt og at retten alltid ivaretas på skolen. I tillegg, redegjør rektor for at skolen benytter trivselsundersøkelser, logg, sosiogrammer og observasjoner ved behov. I tillegg brukes et tett foreldresamarbeid når elever opplever å ikke ha det trygt og godt på skolen. Rektor redegjør videre for at hun ikke har behandlet en sak der elever har opplevd seg krenket av ansatte, men resonnerer seg frem til hvordan begge parter skal høres og rektor sitt ansvar i dette arbeidet. Rektor viser også til at det finnes kommunale rutiner for slike saker.

Skolesjefen svarer i intervju at skolemiljøsakene må håndteres raskt, og at undersøkelser ofte innebærer samtaler med både elever og foresatte. Videre, viser skolesjefen til at kommunen har utarbeidet en handlingsløyfe i prosedyren for skolemiljø saker og at det forventes at denne følges av skolene.

De fleste av elevene Statsforvalteren har intervjuet forteller at en eller flere voksne på skolen snakket med dem da de opplevde å ikke ha det trygt og godt på skolen. Videre, forteller noen av elevene at de voksne på skolen ikke ville høre på dem og at det var vanskelig for elevene å snakke med de voksne på skolen. Til slutt oppgir samtlige av elevene at sakene ble undersøkt ved hjelp av samtaler, og at de ikke vet om skolen undersøkte sakene på andre måter.

Statsforvalteren har i forbindelse med dette tilsynet fått oversendt skolemiljø saker fra skolen. Det går frem av denne dokumentasjonen at skolen som hovedregel har hatt samtaler med involverte elever, og ofte møter og/eller samtaler med elevene sine foresatte. I noen av sakene kan skolen vise til observasjoner. I flertallet av skolemiljø sakene har skolen benyttet samtaler som eneste undersøkelsesmetode.

Våre vurderinger

Statsforvalteren ser at skoleeier har laget en prosedyre som omhandler aktivitetsplikten. Det er vår vurdering at denne prosedyren inneholder de sentrale momentene i aktivitetsplikten, og at den videre beskriver gode undersøkelsesmetoder i skolemiljø saker etter opplæringsloven § 9 A-4. Det er imidlertid vår vurdering at hverken denne prosedyren, kommunens internkontroll eller kommunens prosedyre ved mistanke om eller kjennskap til at en ansatt krenker en elev er tilstrekkelig når det gjelder undersøkelser etter opplæringsloven § 9 A-5. Kommunen må ha rutiner som innebærer bredere undersøkelser, enn samtaler med den ansatte og eleven/foresatte.

Statsforvalteren ser i elevdokumentasjonen at en praksis som benytter flere ulike undersøkelsesmetoder, utover samtaler med elever/foresatte, ikke er etablert. Dette kommer også frem i intervjuene av elever og skolesjef. Rektor viser i sitt intervju til at skolen vurderer hvilke undersøkelsesmetoder det er behov for, utover samtaler, i hvert enkelt tilfelle. En slik praksis vil kunne være god nok, men må underbygges av at skolen i flere tilfeller undersøker skolemiljø sakene bredere enn det som dokumenteres per i dag.

Videre, vurderer vi at den nye prosedyren for skolemiljø saker ikke er tilstrekkelig implementert i kommunens arbeid på nåværende tidspunkt. Dette fører igjen til at kommunen per i dag ikke kan vise til at nødvendige undersøkelser gjennomføres i praksis. Statsforvalteren vurderer til slutt at hverken skolesjef, rektor eller øvrige ansatte i tilstrekkelig grad kjenner til undersøkelsesmetoder i saker der det er mistanke om eller kjennskap til at en ansatt har krenket en elev.

Statsforvalteren vurderer på bakgrunn av funnene at skolen og skoleeier ikke gjennomfører undersøkelser som med rimelighet kan forventes i skolemiljø saker. Videre vurderer vi at skolen ikke benytter ulike undersøkelsesmetoder som kan få frem bakgrunnen for elevens opplevelse og hvilke faktorer som påvirker denne.

Kommunens tilbakemelding på foreløpig rapport – Statsforvalterens vurderinger

Skoleeier skriver i sin tilbakemelding til Statsforvalteren at «Vi opplever at konklusjonen gir et uriktig bilde av skolens arbeid med skolemiljø saker. Skolen skal i den enkelte sak vurdere konkret hvilke undersøkelser som er aktuelle. Skolen må gjøre en faglig vurdering av hvilke undersøkelser som kan egne seg, og i tillegg vurdere hvilke undersøkelser som vil være til elevens beste. Vi mener vi gjør dette.»

Statsforvalteren vurderer at tidligere innsendt dokumentasjon bekrefter at skolen undersøker etter varsel eller ved mistanke/kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Kommunens prosedyre oppgir ulike undersøkelsesmetoder. Vi kan imidlertid ikke, som beskrevet ovenfor, se at skolen faktisk benytter ulike undersøkelsesmetoder slik at de får undersøkt bredt nok. Statsforvalteren opprettholder derfor vår konklusjon om regelverksbrudd.

Vår konklusjon

Skolen og skoleeier gjennomfører ikke de undersøkelser som ut fra en faglig standard med rimelighet kan forventes.

2.2.6 Dokumenterer skolen og skoleeier hva som blir gjort for å oppfylle undersøkelsesplikten?

Skolen og skoleeier har plikt til å dokumentere hva som blir gjort for å oppfylle plikten til å undersøke.³² Opplæringsloven stiller ikke formkrav til dokumentasjonen, utover at den må være skriftlig og finnes på et slikt format at den kan tas ut og overleveres til statsforvalteren dersom det skulle være aktuelt i tilsyn eller i en sak i håndhevingsordningen. Hva som dokumenteres og hvordan, må tilpasses den enkelte virksomhet og ikke minst etter hva som er formålet med dokumentasjonen.³³

Våre observasjoner

Samtlige ledere og ansatte svarer ja i RefLex på spørsmålet om skolen og skoleeier dokumenterer hva som blir gjort for å oppfylle undersøkelsesplikten.

Kommunen har beskrevet formålet med dokumentasjonsplikten i dokumentet *Dokumentasjonskrav i forbindelse med aktivitetsplikten, jamfør opplæringsloven kapittel 9 A*. I dokumentet *Internkontroll skolemiljø vår 2022* er det videre lagt ved mal for varsling i skolemiljø saker. Det er ikke felles maler for undersøkelser i skolemiljø saker i dette dokumentet. Videre, har kommunen beskrevet dokumentasjonsplikten i *Prosedyren*. I dette dokumentet stadfester kommunen viktigheten av dokumentasjonsplikten, formålet med denne og at det ikke er formkrav til dokumentasjonen av skolens aktivitetsplikt. Dokumentet viser til at dokumentasjonen skal vise «*hva som gjøres, hvordan det skal gjøres, hvem som skal gjøre det, når det skal gjøres og hva som faktisk blir gjort*». Avslutningsvis i delen om dokumentasjon, skriver kommunen at «*kommunen har innført en standard om at varslingsskjemaer (se vedlegg 1, 2 of 3), aktivitetsplaner, referater, logg og evaluering av skolemiljø saker, skal dokumenteres og arkiveres i elevmappen i Public 360*». Kommunen viser også til eksempler på hvordan skolene kan dokumentere de ulike delene av aktivitetsplikten i dokumentet *Dokumentasjonskrav i forbindelse med aktivitetsplikten, jamfør opplæringsloven kapittel 9A*.

Rektor viser til at skolen laster opp dokumentasjonen på undersøkelser i de digitale elevmappene i Public 360. Både rektor og skolesjef viser til at Vestby kommune i tillegg har utarbeidet et skjema for konklusjoner etter undersøkelser, og at dette fanger opp dokumentasjon, i sakene der det viser seg at eleven har det trygt og godt på skolen etter nærmere undersøkelser av saken.

Samtlige ansatte og ledere viser til at Vestby skole i stor grad bruker Teams som arbeidsverktøy i dokumentasjonsarbeidet. Enkelte ansatte viser til at det kan være tidkrevende å dokumentere, men at de har en praksis som er i bedring. I tillegg viser enkelte ansatte til det kommunale dokumentasjonssystemet, Public 360. Det er ikke alle ansatte som har tilgang til dette systemet, og de ansatte bruker derfor Teams som sitt arbeidsverktøy. Skolens ledelse laster fortløpende opp dokumentasjonen i elevmappene i Public 360.

Skolen har, som tidligere beskrevet, sendt inn elevdokumentasjon fra skolen sitt arbeid med skolemiljø saker til Statsforvalteren. I denne dokumentasjonen kan vi se at skolen snakker med elevene i de aller fleste sakene, at den oppretter aktivitetsplaner og at skolen i flere tilfeller har samtaler også med eleven sin foresatte. Videre viser dokumentasjonen at skolen har hatt enkelte

³² Jf. oppl. § 9 A–4 syvende ledd.

³³ Jf. Prop.57 L (2016–2017) punkt 5.5.7.3.

observasjoner i noen av sakene, samt at skolen har benyttet kartleggingsverktøy i noen av sakene. Det er ikke dokumentert videre hvordan skolen har brukt observasjonene eller kartleggingsverktøy i arbeidet med skolemiljøsakene. Det er heller ikke dokumentert inngående *hvordan* skolen har brukt samtaler som undersøkelsesmetode i de ulike sakene, i noen tilfeller fremgår det kun *at* eleven er hørt.

Våre vurderinger

Alle de ansatte og ledere på Vestby skole viser til at skolen er i utvikling når det kommer til dokumentasjon av undersøkelser i skolemiljø saker. Statsforvalteren deler denne oppfatningen, at samtlige ansatte vet *at* de skal dokumentere undersøkelser i skolemiljø sakene, og *hvor* de ansatte skal gjøre dette.

I forlengelsen av dette, er det etter Statsforvalterens vurdering mangelfull dokumentasjon i elevdokumentasjonen Vestby skole har sendt inn i forbindelse med dette tilsynet. Enkelte ansatte, i tillegg til kommuneledelsen og skolens ledelse viser til at skolen benytter ulike undersøkelsesmetoder i intervjuene. Dette støttes ikke av elevdokumentasjonen eller elevintervjuene Statsforvalteren har gjennomført i forbindelse med dette tilsynet. Det er videre ikke dokumentert innholdet i alle elevsamtaler skolen har hatt med elevene, selv om de ansatte uttrykker at det foreligger gode systemer for dette

Statsforvalteren merker seg at kommunens nye retningslinjer har tredd i kraft, men vi kan ikke se gjennom dokumentasjonen at retningslinjene er virksomme i tilstrekkelig grad.

På bakgrunn av forholdene nevnt ovenfor, vurderer Statsforvalteren at skolen og skoleeier ikke i tilstrekkelig grad dokumenterer hva som blir gjort for å oppfylle undersøkelsesplikten.

Kommunens tilbakemelding på foreløpig rapport – Statsforvalterens vurderinger

Kommunen skriver i sin tilbakemelding at «vi er enige i at vi ikke alltid har dokumentert godt nok hvilke undersøkelser vi har gjort, spesielt det som er knytta til usystematiske og systematiske observasjoner. Skolen oppdaget denne svakheten i oktober og utarbeida en ny mal for «Konklusjon etter undersøkelser». Hensikten med den nye malen er blant annet å dokumentere alle undersøkelsene skolen gjør i forbindelse med §9a-4 saker.» Kommunen opplever at konklusjonen er urimelig, da de dokumenterer mye.

Statsforvalteren vurderer at skolen har gjort et arbeid for å sikre bedre dokumentasjon av undersøkelser i skolemiljø saker. Vi kan imidlertid ikke se i dokumentasjonen tilknyttet tilsynet at de nye rutineene er implementert. Statsforvalteren opprettholder derfor vår konklusjon om regelverksbruddet.

Vår konklusjon

Skolen og skoleeier dokumenterer ikke hva som blir gjort for å oppfylle undersøkelsesplikten.

3 Statsforvalterens reaksjoner

3.1 Pålegg om retting

I kapitlene ovenfor har vi konstatert at kommunen ikke oppfyller regelverket på alle områder. Vi pålegger kommunen å rette opp følgende:³⁴,

- 1) Vestby kommune skal sikre at skolen og skoleeier oppfyller plikten til å undersøke saken ved mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø, eller blir krenket av en som arbeider på skolen.³⁵
  - a. Kommunens internkontroll må være tilpasset for å hindre eller forebygge brudd på undersøkelsesplikten og dokumentasjonsplikten.
  - b. Kommunen må avdekke og følge opp med korrigerende tiltak for å hindre eller forebygge risikoen for at undersøkelsesplikten og dokumentasjonsplikten ikke blir oppfylt.
  - c. Skolen og skoleeier må gjennomføre undersøkelser som ut fra en faglig standard med rimelighet kan forventes.
  - d. Skolen og skoleeier må dokumentere hva som blir gjort for å oppfylle undersøkelsesplikten.

3.2 Oppfølging av påleggene

Kommunen skal iverksette tiltak for å rette brudd på regelverket umiddelbart. Når påleggene er rettet, skal kommunen erklære at retting er gjennomført og redegjøre for hvordan det har blitt rettet.

Frist for retting er **15.06.2023**. Vi vil ikke avslutte tilsynet før kommunen, gjennom erklæringen og redegjørelsen, har vist at påleggene er rettet.

Når vi avslutter tilsynet, vil vi utarbeide et informasjonsskriv for elever og foreldre som oppsummerer tilsynet, og kommunens og skolens tiltak.

4 Kommunen har rett til å klage

Tilsynsrapporten er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b. Kommunen kan klage på enkeltvedtaket.

Hvis kommunen klager, må det gjøres innen tre uker. Fristen gjelder fra beskjed om brevet har kommet frem til kommunen.³⁶ Kommunen sender klagen til oss. Vi har muligheten til å omgjøre vedtaket. Hvis vi ikke er enig med kommunen, sender vi klagen til Utdanningsdirektoratet som avgjør saken.

---

³⁴ jf. kommuneloven § 30-4

³⁵ jf. oppl. §§ 9 A-4 og 9 A-5, og kommuneloven § 25-1.

³⁶ jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29

Kommunen kan be om at vi ikke setter i verk vedtaket før klagefristen er ute, eller klagen er endelig avgjort av Utdanningsdirektoratet.³⁷

Kommunen er part i saken og har rett til innsyn i sakens dokumenter.³⁸

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Oslo, 07.02.2023

Siri Vang Ihler, tilsynsleder

Nina Røsæg

---

³⁷ jf. forvaltningsloven § 42

³⁸ jf. forvaltningsloven § 18

5 Dokumenter

Følgende dokumenter ble benyttet under utføringen av tilsynet:

- Skjema for undersøkelse og konklusjon
- Sjekkliste i 9a-4 saker
- Dokumentasjonskrav i forbindelse med aktivitetsplikten
- Interkontroll skolemiljø høst22
- Skjema for konklusjon § 9 A-5
- Prosedyre – skjerpet aktivitetsplikt
- Prosedyre skolemiljø – rev. Våren 2022
- ROS analyse varslingsplikt skjerpet aktivitetsplikt
- Varslings skjema ved mistanke om eller kjennskap til at en ansatt krenker en elev
- Varslings skjema elektronisk
- Årshjul rådgiver barnehage- og skolemiljø
- Redegjørelse fra rektor med tilleggsinformasjon
- Referat fra møter i utviklingsgruppa
- Referat fra dialogmøter med skolekontoret
- Informasjon fra planleggingsdagene skoleåret 2021/2022
- Referater fra rektormøter
- Presentasjon fra dialogmøte
- Skjermdump av informasjonsflyt mellom ledelsen på de ulike skolene og Skolekontoret på Teams
- Agenda dialogmøte

STATSFORVALTEREN I OSLO OG VIKEN

Postboks 325, 1502 Moss | sfovpost@statsforvalteren.no | www.statsforvalteren.no/ov